

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5CoP/33/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314209038
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5314209038.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Gabriely Veselovej a JUDr. Dagmar Cabadajovej, vo veci starostlivosti o mal. H. O., nar. X.X.XXXX, t.č. H. stredisko Náruč - pomoc deťom v kríze, Zádubnie 56, Žilina, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov - matky: Z. O., nar. X.X.XXXX, N. XXX, L., t.č. UZ O. G. XX, K. a otca: Z. O., nar. XX.X.XXXX, N. XXX, L., za účasti Detského krízového centra Náruč - pomoc deťom v kríze, Zádubnie 56, Žilina, za účasti Detského domova Liptovský Hrádok, Kráľova Lehota 85, za účasti okresného prokurátora Čadca, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom a príslušenstvom, o odvolaní otca maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Čadca spolu s opravným uznesením č.k. 4P/62/2014-63 zo dňa 13.11.2014 a č.k. 4P/62/2014-78 zo dňa 20. januára 2015, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu spolu s opravným uznesením potvrzuje.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Čadca rozsudkom č.k. 4P/62/2014-63 zo dňa 13.11.2014 spolu s opravným uznesením č.k. 4P/62/2014-78 zo dňa 20. januára 2015 nariadil nad mal. H. O., nar. X.X.XXXX, ústavnú starostlivosť v Detskom domove Liptovský Hrádok, Kráľova Lehota 85. Matku a otca, každého zvlášť, zaviazal k povinnosti platiť výživné na mal. H., vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa, vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám ústavu, počnúc dňom umiestnenia maloletého dieťaťa v ústave. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že kolízny opatrovník maloletého dieťaťa podal návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom a určenie výživného rodičom. V odôvodnení návrhu uviedol, že manželstvo rodičov bolo rozvedené a mal. H. bola zverená do výchovy a starostlivosti otcovi. U mal. H. sa vyskytovali výchovné problémy, ktoré otec riešil v spolupráci s úradom umiestnením do Diagnostického centra Ružomberok. Maloletá bola vyšetrená u detskej psychiatričky MUDr. Janičkovej pre poruchy emócií a správania. V minulosti bolo políciou riešené podozrenie z pohlavného zneužívania mal. H.. Dňa 20.6.2014 úrad obdržal oznámenie ošetrujúcej detskej lekárky o tom, že maloletá H. prišla v doprovide otca na vyšetrenie, bola vyšetrená u gynekológa MUDr. Čuboňovej, ktorá zistila jej graviditu. Maloletá H. tam uviedla, že otcom dieťaťa je jej vlastný otec. Uviedla, že s ňou opakovane spával. Otec toto tvrdenie odmietol a uvádzal, že maloletá H. otehotnela s istým priateľom, ktorého si mala nájsť prostredníctvom internetu. Maloletá H. však tvrdila, že to nie je pravda a že práve otec jej prikázal takto rozprávať. Podľa tvrdenia maloletej otec jej dal užiť nejaké lieky na vyvolanie potratu a ona potratila. Pri výsluchu uviedla, že nechce zostať v rodinnom prostredí otca. Súhlasila s

vyňatím z rodiny a umiestnením do zariadenia. Na základe predbežného opatrenia bola maloletá H. O. okamžite dňa 8.7.2014 umiestnená do zariadenia Náruč - pomoc deťom v kríze v Žiline a to na základe uznesenia Okresného súdu v Čadci č.k. 6PPOm/1/2014-12 zo dňa 9.7.2014. Zároveň prebieha trestné stíhanie pre prečin súložie medzi príbuznými podľa § 203 ods. 1 Tr. por. Uznesením Okresného súdu v Čadci č.k. 9PPOm/1/2014 bol predbežne zakázaný styk biologického otca s maloletou H. O.. V tomto zariadení dochádza u maloletej k opakovaným vážnym problémom. Vyskytuje sa u nej sexualizované správanie voči ostatným deťom a pracovníkom zariadenia. Maloletá sa správa agresívne. Z iniciatívy ošetrojúcej lekárky bola preto umiestnená do Psychiatrickej nemocnice Kremnica na diagnostický pobyt a to od 17.7.2014 do 25.8.2014 za účelom nastavenia medikamentóznej liečby. Bola jej diagnostikovaná zmiešaná bipolárna afektívna porucha. Počas hospitalizácie sa jej správanie upravilo, bola usmerniteľná, nekonfliktná. Po návrate do krízového strediska Náruč - pomoc deťom v kríze Žilina, sa jej problémy so správaním obnovili, preto práve krízové stredisko požiadalo o zmenu zariadenia.

Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním mal preukázané, že návrh o nariadenie ústavnej starostlivosti nad mal. H. je dôvodný, a preto mu vyhovel.

Kolízny opatrovník preukazoval svoje tvrdenia správou Krízového strediska Náruč - pomoc deti v kríze Žilina o doterajšom pobyte maloletého dieťaťa, z ktorej vyplýva, že v zariadení rozpráva o tom, čo jej otec doma robil, dopodrobna opisuje sexuálne praktiky, v zapätí je vulgárna, agresívna, menia sa u nej nálady, často si vymýšľa, žaluje na iné deti, deti sa jej boja, následne je nadmieru milá, úslužná, chce sa objímať, v zapätí prejde do agresie, začne kričať, nadávať, inokedy má nálady smútku a plaču, nepočúva nikoho, nerešpektuje pravidlá a povinností, neovláda základné sebaobslužné návyky, keď nie je schopná uložiť si oblečenie v skrini, nedokáže potriediť špinavé prádlo od čistého, nevie sa sama obliecť a vyzliecť, z internátu prináša roztrhané oblečenie alebo si nevie rozopnúť gombík. Stane sa, že vybehne zo sprchy úplne nahá. Nadväzuje kontakty s cudzími ľuďmi napriek zákazu, napr. počas prechádzky. Je potrebné ju neustále sledovať, lebo si vynucuje fyzický kontakt najmä u najmladších škôlkarov, ktorí sa tomu nedokážu brániť. Maloletá potrebuje individuálnu starostlivosť, ktorú jej zariadenie Náruč - pomoc deti v kríze Žilina, nedokáže poskytnúť. Mravne ohrozuje ostatné deti a vyžaduje individuálnu starostlivosť, výchovnú i zdravotnú.

Z lekárskej prepúšťacej správy Psychiatrickej nemocnice v Kremnici mal súd zistené, že u maloletej je mierna duševná zaostalosť s poruchami správania a bipolárna afektívna porucha. Ide o závažné ochorenie konštatované odborníkmi z daného odboru, ktoré vyžaduje liečbu.

Maloletá bola vypočutá súdom v neprítomnosti rodičov a zopakovala svoje tvrdenia o tom, že bola tehotná so svojím otcom, ktorý jej údajne dal potratové tabletky a nahováral ju na to, aby oznámila, že otcom dieťaťa je niekto z internetových známostí. Ďalej uviedla, že v terajšom zariadení je jej dobre, má tam kamarátky, ale zároveň je jej smutno za babkou a za otcom. Babka ju môže navštíviť, otec nie. Uviedla, že sa cíti dobre, no užíva však lieky. Užíva ich preto, lebo škaredo nadávala, bila deti, šikanovala ich a obchytkávala spolužiakov. Ako užíva lieky, problémy zmizli. Učí sa za cukrárku, učenie jej ide a ju to baví. Uviedla, že štúdium chce dokončiť, to povedal aj otec. Uviedla, že to chce dochodiť v ústave. Súhlasí so zmenou ústavu. Uviedla, že má rada zmenu, rada poznáva nových ľudí. Chcela by tam pokračovať v tom istom štúdiu za cukrárku, ako v terajšom zariadení. Pokiaľ ide o Náruč - krízové centrum, je jej tam dobre, ale zle tam varia. S babkou by sa chcela naďalej stretávať aj v novom zariadení.

Psychologička detského krízového centra Náruč uviedla, že maloletá od počiatku rozprávala o sexuálnych praktikách, ktoré údajne vykonávala s otcom, o tom, ako spoločne pozerali porno. Objavilo sa u nej sexualizované správanie vo vzťahu k vychovávateľom i ostatným maloletým deťom. Na základe ich doporučenia bola umiestnená v Kremnici v Psychiatrickej nemocnici za účelom stanovenia psychiatrickej diagnózy a nastavenie medikamentóznej liečby. U maloletej sa vyskytovalo sexualizované správanie, ktoré spočívalo v tom, že chytala mužov na intímnych pohlavných miestach, neustále rozprávala o rôznych sexuálnych polohách, praktikách, orálnom sexe, obťažovala aj chlapcov, rozprávala im, že ich miluje, rozprávala vychovávateľom, že by s nimi išla za peniaze do postele a praktizovala s nimi sex. U maloletej H. boli diagnostikované poruchy správania a bipolárna afektívna porucha s prevahou manických epizód, ale vyskytujú sa aj depresívne epizódy, čo znamená, že H. sa inak cíti a inak správa, keď jej je smutno, tak sa smeje a keď je šťastná, tak plače. V detskom krízovom centre ohrozuje mravne svojím správaním iné deti a na usmerňovanie nereaguje pozitívne. Vzhľadom na kapacitu tohto zariadenia nie sú tu vytvorené podmienky na osobitnú výchovnú a zdravotnú starostlivosť vo

vzťahu k maloletej H., ktorá potrebuje zvýšenú výchovnú a zdravotnú starostlivosť, ktorú jej v zariadení nemôžu poskytnúť. Preto by bolo vhodné maloletú H. umiestniť do takého zariadenia, kde by jej bola zabezpečená lepšia psychologická, psychiatrická starostlivosť a individuálny prístup k maloletej.

Otec maloletej uviedol najskôr, že nesúhlasí s tým, aby maloletá bola preložená do Detského domova v Liptovskom Hrádku, pretože má dojem, že by to nebolo v jej prospech. Navrhol, že môže byť zverená jeho matke, teda starej mame, keď podľa neho maloletá žiadnu starostlivosť nepotrebovala, len z iniciatívy sociálnych pracovníkov ju potrebuje. Po poučení súdu, že súd nevychádza zo záverov sociálnych pracovníkov, ale zo záverov lekárov - odborníkov, otec maloletej súhlasil s tým, aby bola umiestnená do Detského domova Liptovský Hrádok, pretože na internete si pozrel, že toto zariadenie je lepšie zafinancované, deti sú tam zaradené do menších skupín po 6 a môžu sa im lepšie venovať.

Matka maloletej súhlasila s tým, aby bola preložená do nového zariadenia Detského domova Liptovský Hrádok. Zdôraznila, že maloletá viac lipla na otcovi, viac mu prejavovala lásku. Matke takú lásku neprejavovala a bolo jej to ľúto, že maloletá chcela ostať s otcom. Ak trestné stíhanie ukončené v neprospech otca, navrhla, aby dieťa bolo zverené po prepustení zo zariadenia starej matke, ktorej ona dôveruje.

Z pripojeného spisu 9PPOm/1/2014 z uznesenia Okresného súdu v Čadci č.k. 9PPOm/1/2014-5 zo dňa 22.7.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline č.k. 10CoPom/1/2014-19 zo dňa 27.10.2014 mal súd prvého stupňa preukázané, že predbežným opatrením súd zakázal styk biologického otca Z. O., nar. XX.X.XXXX, s maloletou dcérou H. O., nar. X.X.XXXX. Súd tak učinil v záujme maloletého dieťaťa z dôvodu zabezpečenia potrebnej liečby maloletého dieťaťa, ochrany a zlepšenia jej zdravotného stavu v nadväznosti na závery psychológa, obsiahnuté v správe zo dňa 15.ý.2004 a zo dňa 18.7.2004, aby sa maloletá dočasne so svojím otcom nestretávala. Z potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že je to v záujme maloletej aj z toho dôvodu, že prebieha trestné stíhanie, kde má maloletá procesné postavenie poškodenej vo vzťahu k svojmu otcovi, ktorý je označený ako podozrivý z protiprávneho konania voči dcére.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa ust. § 78 ods. 1, § 54 ods. 1,2,4,5, § 55 ods. 1,3, § 62 ods. 1,2,3 Zákona o rodine a § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Z vykonaného dokazovania bolo nepochybné preukázané, že maloletá bola predbežne zverená do Detského krízového centra Náruč v Žiline a u maloletej boli odborníkmi konštatované závažné zdravotné problémy vyžadujúce liečbu, závažné psychiatrické problémy, ktoré vyžadujú liečbu a osobitný výchovný prístup. Takýto výchovný prístup a osobitný zdravotný prístup k maloletej z kapacitných dôvodov poskytnutý v doterajšom zariadení. Zdravotná a výchovná situácia maloletej naliehavo vyžaduje zmenu zariadenia a osobitný zdravotný a výchovný prístup. Keďže toto predbežné opatrenie, ktoré predpokladá rozhodnutie vo veci samej, teda trvalé nariadenie ústavnej starostlivosti, nevedlo k náprave a výchova a zdravotný stav mal. H. sú vážne ohrozené a narušené, súd prvého stupňa rozhodol o nariadení ústavnej starostlivosti nad mal. H. O., a to v Detskom domove Liptovský Hrádok, Kráľova Lehota 85.

Súd prvého stupňa zároveň konštatoval, že pred nariadením ústavnej starostlivosti skúmal, či maloleté dieťa nemôže zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti (v tomto prípade starej matky), resp. či skutočne rodičia nemôžu zabezpečiť jej osobnú starostlivosť.

Matka maloletej súhlasila s tým, aby dcéra bola zverená do ústavnej starostlivosti Detského domova Liptovský Hrádok, aby došlo k zlepšeniu jej zdravotného stavu, aby jej bola zabezpečená náležitá výchova a aby ukončila štúdium cukrárky, ktoré ju baví.

Otec maloletej najskôr nesúhlasil, no potom súhlasil, aby mal. H. bola umiestnená do Detského domova Liptovský Hrádok. Súčasne poznamenal, že nemožno nebrať do úvahy skutočnosť, že v čase, keď súd rozhodoval o nariadení ústavnej starostlivosti, trestné stíhanie voči otcovi maloletého dieťaťa nebolo ukončené. Ústavná starostlivosť nebola nariadená len z dôvodu prebiehajúceho trestného stíhania voči otcovi, ale predovšetkým z dôvodu vážnych zdravotných problémov na strane maloletej H., ktoré sú psychiatrického charakteru a z dôvodu vážnych výchovných problémov. Preto súd prvého stupňa rozhodol v súlade s ust. § 154 ods. 1 O.s.p. podľa skutkového stavu, ktorý bol preukázaný ku dňu rozhodovania, keď bolo nevyhnutne potrebné nariadiť ústavnú starostlivosť nad maloletou H. v Detskom

domove Liptovský Hrádok, ktorý po zdravotnej, výchovnej a vzdelanostnej stránke zabezpečí ochranu jej zdravia, výchovy a dokončenie vzdelania. Keďže obidvaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť k maloletej H., súd ich zaviazal obidvoch, aby na výživu maloletej H. platili výživné vo výške každý po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa. Výživné sú obidvaja rodičia povinní platiť od momentu, kedy mal. H. bude umiestnená v Detskom domove Liptovský Hrádok a toto výživné budú platiť tomuto ústavu.

Proti tomuto rozsudku podal otec maloletého dieťaťa v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V odvolaní vytýkal prvostupňovému súdu, že neúplne zistil skutkový stav, a preto rozsudok považuje za nesprávny, keď mal. H. by na základe neho nemala ísť do Detského domova Liptovský Hrádok, Kráľova Lehota, pretože to nie je v záujme maloletej. Aj keď sa v rozsudku uvádza, že matka maloletej súhlasila s tým, aby maloletá bola zverená do ústavnej starostlivosti, podľa zákona má súd prihliadať predovšetkým na to, aby maloleté dieťa v najnutnejšom prípade bolo vyňaté od rodičov. Odvolateľ má za to, že zo strany súdu nebol riadne zistený skutkový stav, pretože jednou vecou je opýtať sa matky mal. H., či súhlasí s preložením do iného zariadenia, ale ďalšou vecou je dať jej možnosť na vyjadrenie sa, či ako matka maloletej nechce svoju maloletú dcéru k sebe a ak nie, tak prečo. Odvolateľ vie o tom, že mal. H. bola na diagnostickom pobyte v Kremnici, keď z lekárskej prepúšťacej správy je preukázané, že u maloletej je mierna duševná zaostalosť s poruchami správania a bipolárna afektívna porucha. Tým mal súd preukázané, že u maloletej ide o závažné ochorenie vyžadujúce liečbu. Z lekárskej prepúšťacej správy vyplýva, že maloletej liečba bola aj doporučená a predpísaná. V prepúšťacej správe sa nepíše nič o tom, že liečba maloletej musí prebiehať len a len výlučne v detskom domove a nie v domácom prostredí.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu ustanovenom v § 212 ods. 2 písm. a) O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a podľa ust. § 156 ods. 3 O.s.p. vyhlásil rozsudok, ktorým napadnutý rozsudok podľa ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

Podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ust. § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania odvolateľ, konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na cit. ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám hladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery aj primerane vysvetlil.

Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa konštatuje, že boli splnené všetky skutkové aj zákonné náležitosti, aby nad maloletou bola nariadená ústavná starostlivosť. Z vykonaného dokazovania bolo nepochybne preukázané, že maloletá bola predbežne zverená do zariadenia Detské krízové centrum Náruč v Žiline, no keďže išlo len o predbežné opatrenie, toto predpokladalo rozhodnutie vo veci samej. Teda buď trvale nariadenie ústavnej starostlivosti alebo pri preukázanej zmene pomerov zrušenie predbežného opatrenia. V preskúmvanej veci boli konštatované také zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa, ktoré odôvodňovali nariadiť ústavnú starostlivosť. Táto zmena pomerov na strane mal. H. spočívala v závažných zdravotných problémov vyžadujúcich liečbu, kde u nej boli konštatované závažné psychiatrické problémy, ktoré vyžadovali nielen uvedenú liečbu, ale aj osobitný výchovný prístup, ktorý nemohol byť maloletej poskytnutý v doterajšom zariadení. Správne prvostupňový súd konštatoval, že zdravotná a výchovná situácia maloletej naliehavo vyžadovala zmenu zariadenia a

osobitný zdravotný a výchovný prístup, ktorý v Detskom krízovom centre Náruč z kapacitných dôvodov maloletej nemohol byť poskytnutý. Preto odvolací súd nemohol prisvedčiť argumentom odvolateľa, na ktorých založil svoje odvolanie, ktoré poukazovalo na to, že maloletá by mohla byť v domácom prostredí. Také závery z vykonaného dokazovania nevyplynuli. Keďže odvolací súd v napadnutom rozsudku nezistil žiadne pochybenie, potvrdil ho ako vecne správne.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.